

Otázka: Neziskový sektor - subjekty a jejich poslání

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Petr

Neziskový sektor - subjekty a jejich poslání - nebyly založeny za účelem zisku, ale za účelem uspokojování potřeb lidí

1. STÁTNÍ

= zřizované státem, jsou vázány na státní rozpočet

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY a PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

= veřejnoprávní subjekty, které zřizují ústřední orgány státu, krajské úřady nebo obec

- mají různorodé cíle (není to zisk), přesto musí hospodařit, získávat potřebné zdroje

- rozdíl mezi rozpočtovou a příspěvkovou organizací je v oblasti vlastních příjmů:
- rozpočtové organizace žádné příjmy nemají, a pokud by je měli, musí je odvést do státního rozpočtu, mají tudíž omezený obchod samostatnosti, jsou závislé na příslušném státním orgánu (pronájem, jazykový kurz aj.)
- příspěvkové organizace určité příjmy vykazují a mohou je samostatně využívat

ORGANIZAČNÍ SLOŽKY:

- vše získávají, vše odevzdávají státu
- jsou všemi svými příjmy i výdaji napojeny na státní rozpočet
- příjmy = výnosy, výdaje = náklady
- zřizované státem k zajišťování služeb (školství, státní správa - soudy, obrany a bezpečnosti - policie, zdravotnictví)
- výdaje jsou předem plánovány a stát je v plánované výši uhrazuje, ale v rámci určitých omezených limitů (mzdy, investice atd.)

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE:

- stát jim dává + mají i své příjmy, vše neodevzdávají
- prodávají své služby, z nich mají příjmy a z příjmů hradí své výdaje
- většinou příjmy < výdaje, rozdíl (chybějící zbytek) na úhradu výdajů dostávají ve formě příspěvků od státu ze státního rozpočtu

- jsou-li příjmy > výdaje, odvádí se rozdíl do státního rozpočtu (např. kultura, sdělovací prostředky, školství apod.)

měli by hledat nové cesty financování (např. sponzorství, reklamní činnost apod.)

2. NESTÁTNÍ

= nezřizované státem

- nemá kladný výsledek hospodářství

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

= sdružení členů FO nebo PO za účelem realizace společného zájmu na principu dobrovolnosti

- na základě zákona o sdružování občanů

- je jich poměrně velké množství -> vznik jednoduchým způsobem (zájmové kluby, sdružení rodičů...)

- **vznik**: registrací u ministerstva vnitra ČR po předložení stanov a návrhu na registraci, to dělá tzv. přípravný výbor (min. 3 členy)

- zakládací dokumenty: stanovy (obsahují název, sídlo, cíl, orgány, práva a povinnosti členů)

- **orgány**: nejvyšší - Valná hromada (Členská schůze), výkonný - Výbor (Předsednictvo)

- **minimální vklad**: není povinný

- **zánik**: dobrovolným rozpuštěním organizace, sloučením s jiným sdružením, rozhodnutím ministerstva vnitra ČR

OBECNĚ PROSPĚŠNÁ ORGANIZACE (OPS)

= PO, která poskytuje obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek v oblasti sociální (nemocné), kultury, sportu, školství, zdravotnictví...

- případný zisk se používá pouze na financování aktivit společnosti, nemůže být přerozdělen mezi zakladatele nebo zaměstnance

- upravuje je speciální zákon o obecně prospěšných společnostech

- název společnosti musí obsahovat dovětek OPS

- je možná veřejná kontrola činnosti OPS (zveřejňování výsledky hospodaření)

- **založení**: zakladatelé buď 1 osoba (zakládací listina) nebo více osob (zakládací smlouvou), listina či smlouva obsahuje identifikační údaje společnosti (název, sídlo...)

- **vznik**: dnem zápisu do rejstříku OPS u krajského soudu

organizačním dokumentem je tzv. statut

- **orgány**: **správní rada** (statutární orgán) - má 3-15 členů, volí se na 3 roky, max. 6 let fungování, schází se min. 2x za rok

- **ředitel** (výkonný orgán) - FO bývá jmenován, řídí činnost společnosti, nesmí být členem správní rady ani dozorčí rady

dozorčí rada (kontrolní) - někdy stačí pouze revizor

- **jmění OPS:** vlastní zdroj společnosti, vytvořeno vklady zakladatelů, přijaté dary (popř. dědictví), dotace od státu či obce, fondy obecně prospěšných prací

- **ukončení činnosti:** zrušení, bez likvidace - sloučení, rozdělení, s likvidací - po uplynutí doby, dosažení cíle, rozhodnutím správní rady či soudu, prohlášením konkurzu

- **zánik** - výmazem z rejstříku OPS

NADACE A NADAČNÍ FONDY

nadace = účelové sdružení majetku za účelem dosažení obecně prospěšného cíle (rozvoj duchovních hodnot, ochrana životního prostředí, kulturních památek, rozvoj vědy, vzdělávání, ochrana lidských práv...)

- zákon o nadacích a nadačních fondech

- **majetek:**

- **nadační jmění** - peněžité i nepeněžité vklady a nadační dary v min. výši 500 000 Kč (nesmí pod tuto hranici klesnout), nadační fond nezřizuje jmění, výše nadačního jmění se zapisuje do Nadačního rejstříku

- **ostatní majetek** - nájemné, úroky, přijaté výnosy z cenných papírů, loterie, veřejné sbírky, koncerty apod.

- **založení:** tzv. nadační listinou, která může mít podobu smlouvy, závěti nebo notářského zápisu (1 zřizovatel)

- **vznik:** zápisem do Nadačního rejstříku (vede ho rejstříkový soud na kraji)

organizačním dokumentem je statut, který upravuje pravidla fungování nadace, podmínky pro poskytování příspěvků, jsou tam základní identifikační údaje nadace

- **orgány: správní rada** - rozhoduje, schvaluje, v čele předseda, min. 3 členy (bezúhonné FO, které nejsou v žádném právoplatném vztahu s nadací, voleni zakladateli)

- **dozorčí rada** (kontrolní) - zřizuje se povinně, je-li nadační jmění větší než 5 000 000 Kč, jinak kontrolní funkci vykonává revizor

- **hospodaření** - nadační majetek lze použít pouze na:

- nadační příspěvky - pro cíle dané účelem nadace

úhrada nákladů na činnost nadace (provoz, odměny zaměstnanců, propagace)

- nadační dar - co dostane

- nadační jmění - co poskytne

- podnikání je vyloučeno s výjimkou pronájmy nemovitostí, loterie, tomboly, veřejné sbírky, akce apod.

musí se hlídat, aby nedošlo ke zneužití nadační myšlenky (nadační jmění nesmí být prodáno ani darováno)

- nadace i nadační fondy musí vydávat (zveřejňovat) výroční zprávu hospodaření do 30. června následujícího roku

- **zrušení**: s likvidací, bez likvidace; při dosažení účelu, sloučení, rozhodnutím soudu, prohlášením konkurzu (špatné hospodaření)

- **zánik:** výmaz z Nadačního rejstříku

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

= dobrovolné sdružení osob stejné náboženské víry, organizaci s vlastní strukturou, orgány a vnitřními předpisy

- subjekt neziskový, jsou to PO

- **církev** = římskokatolická, pravoslavná, českobratrská, československá husitská aj.

- stát uznává povinnost mlčenlivosti u osob vykonávající duchovenskou činnost

- **registrace:** u ministerstva kultury ČR (hlásí-li se k církvi zákoně vymezený počet osob, petice s min. 300 podpisy), o registraci žádá přípravní výbor, v návrhu se uvádí: název, sídlo, charakteristika církve, podpisy osob hlásící se k církvi atd.

- **hospodaření** církví a náboženských společností: stát poskytuje úhradu osobních požitků duchovních a zaměstnanců -> základní plat, hodnostní příspěvek, odměny za vyšší výkon, mají různá daňová zvýhodnění (daňové úlevy), tzn. existuje osvobození od daně u některých příjmů, církev musí sestavovat rozpočty a závěrečné účty hospodaření

- **základní dokument:** musí ho mít k založení a může být různě pojmenován (statut, řád, stanovy aj.), ale jeho obsah je dán zákonem

POLITICKÉ STRANY a POLITICKÁ HNUTÍ

politická strana = sdružení občanů stejných (podobných) názorů na ekonomiku, společenské vztahy, postavení národa a usilující o politickou moc

- **cíle:** získat hlasy ve volbách, dobýt poslanecká a ministerská křesla, utvořit vládu

- Zákon o sdružování politických stran a politických hnutí

- zákon přímo zakazuje:

- strany, které vznikly, aby porušovali Ústavu a zákony

- strany, které nemají demokratické stanovy

- směřují k uchopení moci tak, že zamezí totéž ostatním stranám

jejich program ohrožuje mravnost, veřejný pořádek apod.

- **založení:** FO straší 18 let

- každý občan může být členem max. 1 politické strany

- návrh podává Přípravný výbor (min. 3 osoby) a musí přiložit Petici na podporu vzniku politické strany nebo politického hnutí (podpisy min. 1 000 občanů)

- navíc přikládá stanovy

- registrace u ministerstva vnitra ČR

- **vznik:** zápisem do Rejstříku stran a hnutí

- **hospodaření:** mají zákaz podnikání, ale mohou založit obchodní společnost nebo družstvo ve vymezených oblastech (vydavatelství, nakladatelství aj.)

- **příjmy** tvoří: příspěvky členů, příspěvky ze státního rozpočtu (omezené např. na volby), dary a dědictví, z pronájmu nebo prodeje nemovitostí, úroky z vkladů, pořádání tombol, kulturních, sportovních akcí, půjček apod.

povinnost předložit každý rok tzv. výroční finanční zprávu poslanecké sněmovně

zákon vymezuje daňová zvýhodnění (osvobození od některých daní)

- zákon určuje, od koho je nepřípustné přijímat dary (např. od státu, od OPS, od příspěvkových organizací...)

- u nás existuje tzv. pluralita politických stran a hnutí (nebo-li většinový systém = vládne společně několik stran)

- **zrušení**: s likvidací - přestane existovat, bez likvidace - sloučení, rozpuštění aj.

- **zánik**: výmazem z příslušného rejstříku (Rejstříku politických stran a politických hnutí)